

УДК 638.14.063: 638.124.52

ОСОБЛИВОСТІ ВЕДЕННЯ КОЧОВОГО БДЖІЛЬНИЦТВА

В УМОВАХ ПРИВАТНОЇ ПАСІКИ

Ю.В. Кулик, студент, yurakulik2014@gmail.com

Науковий керівник – к.с.-г.н., доцент Галімов С.М.

Миколаївський національний аграрний університет

У статті проаналізовано вплив деяких факторів у кочовому бджільництві на продуктивність бджолосімей, наведені результати залежності сили сімей на ефективність ведення галузі. Крім того, встановлено основні заходи, які необхідні для проведення основного медозбору.

Ключові слова: кочове бджільництво, мед, бджолосім'я, медозбір, обладнання, продуктивність.

Постановка проблеми. Бджільництво є давнім ремеслом народу і лише на початку ХІХ століття воно стало галуззю сільського господарства.

На сучасному етапі бджільництво, як галузь, займається не лише розведенням бджолиних сімей і отриманням продуктів власного походження, а й використанням бджіл на запиленні ентомофільних сільськогосподарських культур.

Україна – країна інтенсивного землеробства, в якій майже половина посівів сільськогосподарських культур потребує перехресного запилення.

Від бджіл ми отримуємо мед, віск, квітковий пилок, маточне молочко, прополіс, бджолину отруту, гомогенат трутневих личинок. Крім того останнім часом у медицині використовується бджолиний підмор.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Вулик – це житло для бджіл, виготовлене людиною. Протягом багатьох сторіччь населення утримувало бджолині сім'ї у нерозбірних вуликах (колоди, дуплянки, сапетки), при цьому стільники бджоли прикріплювали до стелі та стін у вертикальному стані. Сьогодні бджолині сім'ї утримують у рамкових вуликах, що відрізняються від нерозбірних рухливими стільниками, які відбудовують бджоли у спеціальних

рамках. Нерозбірні вулики збереглися у незначній кількості лише в окремих районах країни, головним чином у Карпатах [1].

Сучасні вулики розрізняють за розміром рамок, об'ємом і формою корпусу, конструкцією деталей, пристосуванням до умов утримання бджіл та матеріалами, використаними для їх виготовлення. Залежно від форми корпусу гніздо можна розширювати в горизонтальному або вертикальному напрямках [2].

Конструкція вуликів суттєво впливає на зручність роботи з бджолиними сім'ями, силу стресових факторів під час відбору рамок для відкачування меду, транспортування і в цілому на продуктивність сімей.

Для покращення розвитку та подальшого підвищення продуктивності бджолосімей слід використовувати підкормку отриману за допомогою змішувачі різних типів, які призначені для використання на бджільницьких фермах [3].

Постановка завдання. Завданням нашої роботи було проаналізувати основні технологічні елементи роботи приватної кочової пасіки в умовах Миколаївської області, а саме:

- провести аналіз роботи приватної кочової пасіки;
- проаналізувати вплив сили сімей на подальшу продуктивність;
- проаналізувати якість бджолиних сімей після головного медозбору.

Матеріали і методика. Дослідження проводились на кочовій пасіці, яка складається з 61 бджолосімей які утримуються в двокорпусних дванадцяти рамкових вуликах під рамку Дадан-Блата, вулики виконанні з дерева (з липи). Підприємство використовує тягову платформу для пасіки (автомобіль Volkswagen L 80) (рис.1). В автомобілі є кімната для відпочинку бджоляра , а також для відкачування меду. Також автомобіль несе на собі 10 вуликів. На автомобілі встановлені одна сонячна батарея.

Наявність сонячної батареї робить можливим використання в у мовах пасіки електрообладнання без великих затрат, що доводилось витратити при дизельному генераторі.

Рис. 1. Тягова платформа для пасіки автомобіль Volkswagen L 80

Ще 32 бджолосім'ї стаціонарно встановленні на причепі (рис.2). В ньому встановлені підйомні ставні над вуликами, що дозволяє утворювати протяги для полегшення роботи із бджолами у спекотну погоду.

Рис. 2. Причипна платформа для розміщення бджолиних сімей.

Підйом цих ставней також дає змогу потрапляння сонячного світла при роботі з бджолами, що зменшує витрати електроенергії. Зачинені ставні роблять неможливим потрапляння природних опадів на вулики. Під час стоянки автоплатформи на медозборі ще 3 вулика встановлюються на гідроборт автомобіля, решта встановлюють на спеціальні дерев'яні колодки на землю. В причепі під вуликами є ніші для перевезення необхідного інструменту, або інших корпусів.

Результати досліджень. Із збільшенням сили сім'ї збір меду зростає не тільки з розрахунку на сім'ю, а й на 1 кг живої маси бджіл. Це пояснюється тим, що в сильних сім'ях на одиницю маси бджіл припадає менше розплоду. Тут є бджоли, які зовсім не зайняті його вирощуванням і мають можливість збирати і переробляти нектар. В слабких сім'ях кожна бджола з перших днів життя змушена вигодовувати розплід і літати починає лише на 14-21-й день. У сім'ях силою 4-5 кг майже половина бджіл не бере участі у вирощуванні розплоду, а збирає мед. Частина тих, які виводяться в сильних сім'ях під час головного медозбору, вже з 4—5-го дня життя починають літати, чого не спостерігається в слабких сім'ях. Вплив сили бджолиної сім'ї на медову продуктивність наведено в таблиці 1.

Таблиця 1

Вплив сили сімей на медову продуктивність

Маса сімей на початку медозбору, кг.	Зібрано меду кг.		
	на сім'ю бджіл	на 1 кг бджіл	%
1,0	7,0±0,03	7,0±0,02	100,0
1,5	14,0±0,07	9,0±0,04	128,0
2,0	20,0±0,04	10,0±0,03	143,0
3,0	34,0±0,06	11,3±0,05	161,0
4,0	49,0±0,10	12,2±0,03	176,0

Виходячи з даних таблиці бачимо, що сила бджолиної сім'ї впливає на медову продуктивність. Відбір меду починається залежно від маси сім'ї. Для цього на пасіці встановлено три вулика контрольних сімей на вагах (рис. 3.). Це дозволяє постійно спостерігати за наявністю і кількістю взятку. Відбирають рамки з медом які запечатані восковими кришечками не менше ніж на 75-80% саме при цій умові мед досягає вологості 18-20%, тобто вважається зрілим. Воскові кришечки знімаються на спеціальному розпечаточному столі з нержавіючої сталі, спеціальним ножом з підігрівом, а в деяких випадках розпечаточно виделкою. Забрус збирається в два спеціальні ящички встановлені на столі для розпечатування комірок.

Рис. 3. Вулик на контрольних вагах

Мед з який разом із забрусом потрапляє у резервуар стола зливається через сито в відра для меду. Відкачуються рамки завдяки хордіальній медогонці на 6 касет з поворотним механізмом та електроприводом. Рамки, що відкачали обробляють водою з пульверизатора і ставлять назад у вулик. Водною обробляють щоб уникнути порожньопечатки — це коли бджоли запечатують пусті комірочки, з яких відкачали мед. В період медозбору починаючи з весняного за сезон проводиться близько 4-6 відкачок меду. Це залежить від погодних умов та рослин що виділяють нектар. При занадто великих температурах влітку рослини перестають виділяти нектар. Також при сильних дощах нектар з рослин може змивати.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Встановлено, що сила бджолиної сім'ї має прямий вплив на медову продуктивність. Зі збільшенням сили сім'ї на кожні 0,5 кг ефективність роботи бджіл підвищується на 15-35 %.

Список використаних джерел

1. Єськов Е. К. Микроклимат пчелиного жилища / Е.К. Єськов – М. : Россельхозиздат, 1983. – 190 с.
2. Таранов Г. Ф. Промышленная технология получения и переработки продуктов пчеловодства / Г.Ф. Таранов. – М.: Агропромиздат, 1987. – 313 с.
3. Гармош Г. С. Малая механизация на любительских пасеках / Г.С. Гармош, А. Г. Ярмош. – М. : Агропромиздат, 1991. – 173 с.